

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 27 kwietnia 2017 r.*

Odwołanie — Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Europejski rynek bananów w Grecji, we Włoszech i w Portugalii — Koordynacja w zakresie ustalania cen — Dopuszczalność dowodów przekazanych przez krajowe organy podatkowe — Prawo do obrony — Obliczanie kwoty grzywny — Zakres kontroli sądowej — Uznanie za „porozumienie mające na celu ograniczenie konkurencji”

W sprawie C-469/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 4 września 2015 r.,

FSL Holdings NV, z siedzibą w Antwerpii (Belgia),

Firma Léon Van Parys NV, z siedzibą w Antwerpii,

Pacific Fruit Company Italy SpA, z siedzibą w Rzymie (Włochy),

reprezentowane przez P. Vlaemmincka, B. Van Voorena, advocaaten, C. Verdonck, avocate, J. Auwerx, advocaat oraz B. Gielen, avocate,

wnoszące odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez A. Biolana, M. Kellerbauera oraz P. Rossiego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie R. Silva de Lapuerta, prezes izby, E. Regan, J.C. Bonichot (sprawozdawca), C.G. Fernlund i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 listopada 2016 r.,

* * Język postępowania: angielski.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Spółki FSL Holdings NV, Firma Léon Van Parys NV i Pacific Fruit Company Italy SpA żądają w odwołaniu uchylenia wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie FSL i in./Komisja (T-655/11, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2015:383), którym Sąd stwierdził nieważność jedynie części decyzji Komisji C(2011) 7273 wersja ostateczna z dnia 12 października 2011 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. [101 TFUE] [sprawa COMP/39482 – Owoce egzotyczne (banany)] (zwanej dalej „sporną decyzją”).

Ramy prawne

- 2 Artykuł 12 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101 TFUE] i [102 TFUE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) przewiduje:

„1. W celu stosowania art. [101 TFUE] i [102 TFUE] Komisja i organy ochrony konkurencji państw członkowskich mają uprawnienia do wzajemnego przekazywania i wykorzystywania jako dowodu wszelkiego rodzaju materiałów o charakterze faktycznym lub prawnym, w tym informacji poufnych.

2. Uzyskane w drodze wymiany informacje można wykorzystywać wyłącznie jako dowód w celu stosowania art. [101 TFUE] i [102 TFUE] i w odniesieniu do przedmiotu, w którego sprawie zostały zebrane przez przekazujący organ. Jeżeli w tej samej sprawie stosuje się krajowe prawo konkurencji i równoległe wspólnotowe prawo konkurencji i nie prowadzi to do odmiennego rozstrzygnięcia, informacje podlegające wymianie na mocy niniejszego artykułu można również wykorzystywać do stosowania krajowego prawa konkurencji.

[...]”.

- 3 Artykuł 23 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi:

„Przy ustalaniu wysokości grzywny uwzględnia się ciężar i czas trwania naruszenia”.

- 4 Artykuł 31 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi:

„Trybunał Sprawiedliwości ma nieograniczoną jurysdykcję do rozpatrywania odwołań od decyzji, w których Komisja nałożyła grzywnę lub okresową karę pieniężną. Trybunał Sprawiedliwości może uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę lub okresową karę pieniężną”.

- 5 Obwieszczenie Komisji w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (Dz.U. 2002, C 45, s. 3, zwane dalej „komunikatem w sprawie współpracy z 2002 r.”) określa warunki, na jakich przedsiębiorstwa współpracujące z Komisją w trakcie wszczętego przez tę instytucję dochodzenia w sprawie kartelu mogą być zwolnione z grzywny lub mogą skorzystać z obniżenia jej kwoty, którą musiałyby zapłacić w braku takiej współpracy. Punkt 11 lit. a) tego komunikatu uściśla w tym względzie, że przedsiębiorstwo współpracuje w pełni, stale i bez opóźnień przez cały czas trwania postępowania administracyjnego oraz dostarcza Komisji wszelkie dowody, w których posiadanie wejdzie lub które są dla niego osiągalne w odniesieniu do domniemanego naruszenia.

Okoliczności powstania sporu

- 6 Wnoszące odwołanie, FSL Holdings i Firma Léon Van Parys, dwie spółki akcyjne prawa belgijskiego, oraz Pacific Fruit Company Italy, spółka akcyjna prawa włoskiego, przywożą, wprowadzają do obrotu oraz sprzedają banany marki Bonita w Europie.
- 7 W dniu 8 kwietnia 2005 r. spółka Chiquita Brands International Inc. (zwana dalej „Chiquita”) złożyła wniosek w sprawie zwolnienia z grzywien na podstawie komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. w odniesieniu do działalności polegającej na dystrybucji i sprzedaży przywożonych do Europy bananów i innych świeżych owoców. Wniosek ten zarejestrowano pod numerem sprawy COMP/39188 – Banany (zwanej dalej „sprawą Europy Północnej”). Owo zwolnienie zostało przyznane tej spółce w dniu 3 maja 2005 r.
- 8 W dniu 26 lipca 2007 r. Komisja otrzymała od Guardia di Finanzia (służby celnej i organów kontroli skarbowej, Włochy) dokumenty znalezione w trakcie kontroli przeprowadzonej w miejscu zamieszkania i w biurze pracownika spółki Pacific Fruit Company Italy w ramach krajowego dochodzenia skarbowego.
- 9 W dniu 26 listopada 2007 r. Komisja poinformowała spółkę Chiquita, że pracownicy tej instytucji przeprowadzą kontrolę pomieszczeń tego przedsiębiorstwa w dniu 28 listopada 2007 r. Przy tej okazji spółkę Chiquita poinformowano, że będzie prowadzone nowe dochodzenie dotyczące praktyk w Grecji, we Włoszech oraz w Portugalii (zwane dalej „sprawą Europy Południowej”). Przypomniano tej spółce, że przyznano jej warunkowe zwolnienie z grzywien w całej Unii Europejskiej i że w konsekwencji spoczywa na niej obowiązek współpracy.
- 10 W dniach 28–30 listopada 2007 r. Komisja przeprowadziła kontrole w pomieszczeniach importerów bananów w Hiszpanii i we Włoszech. W trakcie kontroli przeprowadzanych w Rzymie (Włochy) w spółce Pacific Fruit Company Italy Komisja znalazła dwie strony notatek, które zostały jej już przekazane przez służbę celną i organy kontroli skarbowej.
- 11 Spółkę Chiquita poproszono o wskazanie tych części złożonych przez nią oświadczeń ustnych w sprawie Europy Północnej, które miały jej zdaniem także związek ze sprawą Europy Południowej.
- 12 W dniu 15 października 2008 r. Komisja przyjęła decyzję C(2008) 5955 wersja ostateczna dotyczącą postępowania na podstawie art. [101 TFUE] (sprawa COMP/39188 – Banany), w której instytucja ta stwierdziła, że szereg znaczących importerów bananów w Europie Północnej, w tym spółka Chiquita, naruszyło art. 81 WE poprzez udział w uzgodnionej praktyce, w ramach której koordynowali oni ustalane co tydzień w latach 2000 i 2002 ceny referencyjne bananów dla szeregu państw członkowskich. Spółki FSL Holdings oraz Firma Léon Van Parys nie były adresatami tej decyzji.
- 13 W dniu 10 grudnia 2009 r. Komisja przyjęła pismo w sprawie przedstawienia zarzutów w sprawie Europy Południowej skierowane między innymi do spółki Chiquita oraz do wnoszących odwołanie. Po uzyskaniu wglądu w akta sprawy wszyscy adresaci owego pisma przedstawili Komisji na piśmie swoje uwagi i wzięli udział w przesłuchaniu, które odbyło się w dniu 18 czerwca 2010 r.
- 14 W dniu 12 października 2011 r. Komisja przyjęła sporną decyzję, w której stwierdziła, że spółka Chiquita oraz wnoszące odwołanie naruszyły art. 101 TFUE, gdyż uczestniczyły w kartelu dotyczącym przywozu, wprowadzania do obrotu i sprzedaży bananów w Grecji, we Włoszech i w Portugalii w okresie od dnia 28 lipca 2004 r. do dnia 8 kwietnia 2005 r., kiedy to owe przedsiębiorstwa koordynowały swoją strategię cenową w tych trzech państwach członkowskich, oraz nałożyła na nie grzywny, a do ich określenia zastosowała wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwane dalej „wytycznymi z 2006 r.”) oraz komunikat w sprawie współpracy z 2002 r.

- 15 Komisja przede wszystkim określiła kwotę podstawową nakładanej grzywny:
- 47 922 000 EUR w przypadku spółki Chiquita i
 - 11 149 000 EUR w przypadku wnoszących odwołanie.
- 16 Komisja stwierdziła ponadto, że wszystkie szczególne okoliczności sprawy Europy Północnej, na podstawie których instytucja ta obniżyła kwotę podstawową grzywny o 60% – uwzględniając szczególnie system prawny w sektorze bananów oraz okoliczność, że koordynacja dotyczyła, w tej pierwszej sprawie, cen referencyjnych – nie zostały spełnione w sprawie Europy Południowej.
- 17 Komisja postanowiła wreszcie, że dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw należy zastosować obniżkę w wysokości 20% kwoty podstawowej.
- 18 Po owym dostosowaniu wysokość kwot podstawowych nakładanych grzywien została ustalona w następujący sposób:
- 38 337 600 EUR w przypadku spółki Chiquita i
 - 8 919 200 EUR w przypadku wnoszących odwołanie.
- 19 Spółka Chiquita skorzystała jednak ze zwolnienia z grzywny na mocy komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. Ponieważ w przypadku wnoszących odwołanie nie miało natomiast miejsca żadne inne dostosowanie, ostateczna kwota grzywny nałożona na nie solidarnie po zaokrągleniu wynosi 8 919 000 EUR.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 20 Skargą złożoną w sekretariacie Sądu w dniu 22 grudnia 2011 r. skarżące wniosły o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.
- 21 W zaskarżonym wyroku Sąd tylko w części uwzględnił te żądania.
- 22 Po stwierdzeniu, że naruszenie zostało przerwane między 12 sierpnia 2004 r. a 19 stycznia 2005 r., Sąd stwierdził nieważność art. 1 spornej decyzji, w zakresie, w jakim dotyczył on tego okresu naruszenia, w odniesieniu do spółek FSL Holdings, Firma Léon Van Parys i Pacific Fruit Company Italy oraz obniżył grzywnę określoną w art. 2 spornej decyzji z 8 919 000 EUR do 6 689 000 EUR.

Żądania stron

- 23 W odwołaniu wnoszące odwołanie wnoszą do Trybunału o:
- tytułem żądania głównego – uchylenie zaskarżonego wyroku i stwierdzenie nieważności spornej decyzji;
 - posiłkowo – uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim Sąd nie przeprowadził pełnej kontroli sądowej w przedmiocie nałożonej na nie grzywny oraz znaczne obniżenie kwoty grzywny;
 - w dalszej kolejności posiłkowo – uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim Sąd nie wykazał, że celem lub skutkiem naruszenia było ograniczenie konkurencji oraz odesłanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd, chyba że Trybunał uzna, iż jest w posiadaniu informacji wystarczających do stwierdzenia nieważności decyzji Komisji;

— w każdym wypadku – obciążenie Komisji kosztami postępowania poniesionymi przez wnoszące odwołanie w postępowaniach przed Trybunałem i Sądem.

- 24 Komisja wnosi do Trybunału o oddalenie odwołania i o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

- 25 Wnoszące odwołanie podnoszą na jego poparcie cztery zarzuty.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

- 26 Zarzut pierwszy dotyczy naruszenia istotnych wymogów proceduralnych oraz prawa do obrony, gdyż Sąd nie stwierdził niezgodności z prawem wykorzystania dowodów przekazanych Komisji przez służbę celną i organy kontroli skarbowej.
- 27 Wnoszące odwołanie twierdzą w tym względzie, że Sąd naruszył prawo, gdy ograniczył się do przypomnienia w pkt 80 zaskarżonego wyroku, że zgodność z prawem przekazania owych dowodów Komisji podlega wyłącznie włoskiemu systemowi prawnemu, chociaż przekazanie to powinno również być zgodne z prawem Unii.
- 28 Wnoszące odwołanie twierdzą, że Komisja powinna w szczególności zapobiec temu, by prawo do obrony było naruszane w sposób nieodwracalny przez takie przekazanie, co zakłada, że instytucja ta bada, czy przekazane dokumenty są wykorzystywane jedynie w odniesieniu do przedmiotu, w którego sprawie zostały zebrane przez organ krajowy, zgodnie z przepisami art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 w ramach wymiany informacji między organami ochrony konkurencji.
- 29 Skarżące podnoszą także, że Komisja naruszyła ich prawo do obrony, gdyż poinformowała je o przekazaniu spornych dokumentów przez organ krajowy dopiero niespełna dwa lata po tym, gdy miało to miejsce.
- 30 Wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd przeinaczył dowody, gdy uznał w pkt 67 i 68 zaskarżonego wyroku, że to, czy włoskie organy administracji przekazały Komisji z naruszeniem prawa dwie strony notatek, nie miało wpływu na zgodność z prawem ich wykorzystania, gdyż dokumenty te zostały znalezione przez Komisję również w ramach przeprowadzonej przez nią kontroli w lipcu 2007 r. Wnoszące odwołanie twierdzą bowiem, że wbrew temu, co uściślono w pkt 68 zaskarżonego wyroku, zakwestionowały one zgodność z prawem kontroli przeprowadzonych przez Komisję. Wnoszące odwołanie nawiązują także do wyroku z dnia 18 czerwca 2015 r., Deutsche Bahn i in./Komisja (C-583/13 P, EU:C:2015:404) na poparcie twierdzenia, że ze względu na niezgodność z prawem przekazania dokumentów, na podstawie których Komisja przeprowadziła kontrolę, dokumenty znalezione w trakcie tej kontroli nie mogły zostać skutecznie wykorzystane jako dowody.
- 31 Komisja stoi na stanowisku, że zarzut pierwszy należy oddalić jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 32 Co się tyczy pierwszego aspektu argumentacji przedstawionej na poparcie zarzutu pierwszego Sąd słusznie przypomniał w pkt 45 i 80 zaskarżonego wyroku, że z jednej strony zgodność z prawem przekazania Komisji, przez prokuratora albo przez organy właściwe w dziedzinie konkurencji,

informacji zebranych na podstawie krajowego prawa karnego jest zagadnieniem podlegającym prawu krajowemu, a z drugiej strony sąd Unii nie jest właściwy do kontroli legalności aktu wydanego przez władzę krajową w świetle przepisów prawa krajowego (wyrok z dnia 25 stycznia 2007 r., Dalmine/Komisja, C-407/04 P, EU:C:2007:53, pkt 62).

- 33 Bez względu na to, czy Sąd mógł poprzestać, w celu uznania przez Komisję dopuszczalności dokumentów, o których mowa, na stwierdzeniu w pkt 80 zaskarżonego wyroku, że ich przekazanie nie zostało uznane przez sąd krajowy za bezprawne, należy podkreślić, że Sąd nie tylko zbadał w pkt 82–89 tego wyroku warunki, w jakich owo przekazanie miało miejsce, ale także słusznie odrzucił w pkt 71–79 wspomnianego wyroku jako bezzasadny argument skarżących, zgodnie z którym z uwagi na przepisy art. 12 rozporządzenia nr 1/2003 odnoszący się do wymiany informacji między organami ochrony konkurencji dokumenty przekazane Komisji przez służbę celną i organy kontroli skarbowej mogły zostać wykorzystane przez tę instytucję jako środki dowodowe jedynie w odniesieniu do przedmiotu, w którego sprawie zostały zebrane przez ów organ krajowy.
- 34 Jak zaznaczyła rzecznik generalna w pkt 45 opinii, art. 12 rozporządzenia nr 1/2003 dąży do osiągnięcia szczególnego celu w postaci uproszczenia i wspierania współpracy organów w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji poprzez ułatwienie wymiany informacji. W tym względzie artykuł ten stanowi w ust. 1, że w celu stosowania art. 101 [TFUE] i 102 [TFUE] Komisja i organy ochrony konkurencji państw członkowskich mają uprawnienia do wzajemnego przekazywania i wykorzystywania jako dowodu wszelkiego rodzaju materiałów o charakterze faktycznym lub prawnym, w tym informacji poufnych, przy czym w szczególności w ust. 2 tego artykułu uściślono warunki, w jakich informacje te mogą zostać wykorzystane.
- 35 Nie można zatem wywieść z tych przepisów, że stanowią one wyraz zasady bardziej ogólnej, która zabrania Komisji wykorzystywania informacji przekazanych przez organy krajowe inne aniżeli organy ochrony konkurencji państw członkowskich jedynie z tego względu, że informacje te zostały uzyskane w innym celu.
- 36 Należy także podkreślić, co Sąd zaznaczył w pkt 79 zaskarżonego wyroku, że zasada taka nadmiernie ograniczyłaby rolę Komisji w realizacji powierzonego tej instytucji zadania w postaci nadzoru nad właściwym stosowaniem prawa konkurencji Unii.
- 37 Sąd w konsekwencji poprawnie odniósł się do krytyki skarżących dotyczącej zgodności z prawem wykorzystania dokumentów przekazanych przez służbę celną i organy kontroli skarbowej.
- 38 Jeśli chodzi o argument wnoszących odwołanie dotyczący tego, że wykorzystanie tych dokumentów do celów innych niż cele, do których zostały zebrane, mogłoby w sposób nieodwracalny naruszyć prawo do obrony, należy przypomnieć, że pierwszeństwo w prawie Unii ma zasada swobodnego doboru środków dowodowych, a jedynym kryterium istotnym dla oceny przedstawionych dowodów jest ich wiarygodność (zob. wyrok z dnia 25 stycznia 2007 r., Dalmine/Komisja, C-407/04 P, EU:C:2007:53, pkt 63).
- 39 Wnoszące odwołanie zarzucają poza tym Sądowi brak stwierdzenia naruszenia przez Komisję prawa do obrony ze względu na to, że instytucja ta czekała niespełna dwa lata z poinformowaniem wnoszących odwołanie, iż była w posiadaniu tych dokumentów.
- 40 Należy przypomnieć w tym względzie, że poszanowanie prawa do obrony wymaga, aby dane przedsiębiorstwo miało w trakcie postępowania administracyjnego możliwość przedstawienia w skuteczny sposób swego stanowiska w kwestii prawdziwości i znaczenia utrzymywanego stanu faktycznego oraz w kwestii dokumentów, na których Komisja oparła swe twierdzenie o istnieniu naruszenia (zob. w szczególności wyrok z dnia 25 stycznia 2007 r., Dalmine/Komisja, C-407/04 P, EU:C:2007:53, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 41 W ramach postępowania na podstawie art. 101 TFUE należy w związku z tym rozróżnić dwie fazy: fazę poprzedzającą pismo w sprawie przedstawienia zarzutów oraz fazę po nim następującą (zob. w szczególności wyrok z dnia 3 września 2009 r., Prym i Prym Consumer/Komisja, C-534/07 P, EU:C:2009:505, pkt 27).
- 42 Trybunał uznał tym samym, że Komisja nie była zobowiązana poinformować zainteresowanego przedsiębiorstwa o posiadaniu dowodów przed wysłaniem pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, ponieważ, po pierwsze, to właśnie wysłanie pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, a po drugie, dostęp do akt umożliwiający adresatowi takiego pisma zapoznanie się z dowodami znajdującymi się w aktach Komisji, zapewniają poszanowanie prawa do obrony i to, że zainteresowane przedsiębiorstwo może w pełni skorzystać z prawa do obrony po wysłaniu owego pisma (zob. w szczególności wyrok z dnia 25 stycznia 2007 r., Dalmine/Komisja, C-407/04 P, EU:C:2007:53, pkt 58, 59).
- 43 Trybunał uściślił jednak także, że Komisja powinna czuwać, by prawo do obrony nie zostało naruszone na etapie postępowania dochodzeniowego, które poprzedza pismo w sprawie przedstawienia zarzutów (zob. w szczególności wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 63).
- 44 W celu odrzucenia argumentu dotyczącego tego, że Komisja była w posiadaniu niektórych dokumentów na długo przed wydaniem pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, Sąd zaznaczył w pkt 98 zaskarżonego wyroku, że Komisja wyraźnie wspomniała w tym piśmie, iż opierała się na dokumentach przekazanych przez włoskie organy administracji, i że Komisja przekazała te dokumenty wnoszącym odwołanie kilka miesięcy przed wysłaniem owego pisma.
- 45 Poza tym Sąd ocenił w pkt 99 zaskarżonego wyroku, że skarżące nie przedstawiły powodów, dla których okoliczność, iż nie wiedziały o wspomnianych dokumentach na etapie dochodzenia, mógł mieć jakikolwiek wpływ na późniejszą możliwość obrony na etapie postępowania następującego po wydaniu pisma w sprawie przedstawienia zarzutów (zob. analogicznie wyrok z dnia 25 stycznia 2007 r., Dalmine/Komisja, C-407/04 P, EU:C:2007:53, pkt 61).
- 46 Wobec powyższego Sąd słusznie odrzucił tę część argumentacji skarżących.
- 47 Jeśli chodzi wreszcie o zarzucane Sądowi przeinaczenie dowodów, należy przypomnieć, że przeinaczenie występuje wówczas, gdy bez przeprowadzenia nowych dowodów ocena istniejących dowodów okazuje się oczywiście błędna (zob. w szczególności wyrok z dnia 17 czerwca 2010 r., Lafarge/Komisja, C-413/08 P, EU:C:2010:346, pkt 17).
- 48 Jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 65 opinii, wnoszący odwołanie powinien ponadto precyzyjnie wskazać dowody, które zostały przeinaczone przez Sąd, i przedstawić zarzucane mu błędy w ocenie (zob. w szczególności wyrok z dnia 17 czerwca 2010 r., Lafarge/Komisja, C-413/08 P, EU:C:2010:346, pkt 16).
- 49 Jednak wnoszące odwołanie kwestionują nie dokonaną przez Sąd analizę dokumentów, o których mowa, lecz ich dopuszczalność – w wypadku gdy ich przekazanie przez służbę celną i organy kontroli skarbowej zostałyby uznane za niezgodne z prawem – co w żadnym wypadku nie zostało wykazane.
- 50 W świetle powyższych rozważań zarzut pierwszy należy oddalić w całości.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumentacja stron

- 51 W zarzucie drugim wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd naruszył prawo, gdy nie stwierdził naruszenia przez Komisję wydanego przez nią komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r., w zakresie, w jakim instytucja ta przyznała zwolnienie na rzecz spółki Chiquita i nie uznała w konsekwencji, że informacje przekazane przez to przedsiębiorstwo Komisji w ramach postępowania zakończonego przyznaniem tego zwolnienia powinny być zostać usunięte z akt sprawy.
- 52 Wnoszące odwołanie twierdzą, że co się tyczy sprawy Europy Południowej przedsiębiorstwo to nie wykazało się współpracą pełną, stałą i bez opóźnień przez cały czas trwania postępowania, czego wymaga pkt 11 lit. a) tego komunikatu.
- 53 Poza tym niektóre informacje uzyskane przez Komisję mają charakter poufny i nie mogły zostać wykorzystane jako dowody, w związku z tym, że wnoszące odwołanie nie miały do nich dostępu.
- 54 Wnoszące odwołanie podkreślają, że podniesiony przez nie zarzut drugi dotyczy kwestii prawnej dotyczącej poszanowania przez Komisję ustanowionych przez nią samą zasad i że nie chodzi o nowy zarzut w świetle w szczególności pkt 42 złożonej przez nie skargi oraz pkt 21 złożonej przez nie repliki.
- 55 Komisja twierdzi, że zarzut ten – niedopuszczalny, gdyż dotyczy oceny okoliczności faktycznych, których przeinaczenia nie podniesiono w odwołaniu – jest nowy i w każdym wypadku jest nieistotny dla sprawy, gdyż nawet jeśli zwolnienie nie powinno być zostać przyznane spółce Chiquita, informacje, które spółka ta dostarczyła, nie powinny zostać usunięte z akt sprawy.
- 56 Komisja twierdzi posiłkowo, że złożony przez spółkę Chiquita wniosek o zwolnienie nie ograniczał się do sprawy Europy Północnej, ale obejmował okoliczności faktyczne, które miały miejsce w Europejskim Obszarze Gospodarczym. Komisja uważa, że przedsiębiorstwo to dostarczyło w odpowiednim terminie dowody dotyczące także czynu niedozwolonego w sprawie Europy Południowej.
- 57 Komisja dodaje, że argument, zgodnie z którym instytucja ta nie może powołać się na informacje poufne w celu wykazania istnienia kartelu, jest nie tylko niedopuszczalny, gdyż pozostaje bez związku z zarzutem drugim, ale też w każdym wypadku bezzasadny, gdyż wnoszące odwołanie miały dostęp do spornych informacji w toku postępowania, w pomieszczeniach Komisji.

Ocena Trybunału

- 58 Niezależnie nawet od tego, czy zarzut drugi należy uznać za nowy albo czy nieprzestrzeganie pkt 11 lit. a) komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. mogłoby mieć wpływ na zgodność z prawem wykorzystania przez Komisję informacji dostarczonych przez spółkę Chiquita w tym zakresie, kwestia, czy przedsiębiorstwo współpracowało w sposób pełny, stały i bez opóźnień w rozumieniu tego punktu, stanowi w każdym wypadku kwestię okoliczności faktycznych, których ocena dokonana przez Sąd nie podlega kontroli Trybunału w ramach postępowania odwoławczego, chyba że ustalenia Sądu są obarczone błędem materialnym albo przeinaczeniem wynikającymi w sposób oczywisty z akt sprawy, co nie było przedmiotem zarzutu w niniejszej sprawie.
- 59 Jeżeli chodzi o argument wnoszących odwołanie, zgodnie z którym Sąd naruszył prawo, gdyż nie stwierdził, że niektóre z oświadczeń złożonych przez spółkę Chiquita w tym zakresie nie mogły zostać wykorzystane przez Komisję ze względu na ich poufny charakter, jest to w rzeczywistości nowy zarzut, zresztą niewystarczająco uzasadniony.

60 W związku z powyższym zarzut drugi należy odrzucić jako niedopuszczalny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

Argumentacja stron

- 61 W zarzucie trzecim, podniesionym posiłkowo, wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd naruszył zasadę skutecznej ochrony sądowej zagwarantowaną w art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., oraz w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, gdyż przeprowadził jedynie ograniczoną kontrolę sądową grzywny oraz nie skorzystał z nieograniczonego prawa orzekania przysługującego mu na podstawie art. 31 rozporządzenia nr^o1/2003. W konsekwencji Sąd dokonał także błędnego obliczenia grzywny.
- 62 Wnoszące odwołanie dodają, że do samego Trybunału należy, w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania, ocena okoliczności sprawy oraz rodzaju spornego naruszenia w celu określenia kwoty grzywny, i nawiązują do pkt 80 wyroku z dnia 6 grudnia 2012 r., Komisja/Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778).
- 63 Wnoszące odwołanie twierdzą, że sąd Unii powinien dokonać kontroli zgodności z prawem na podstawie informacji przedstawionych przez stronę skarżącą na poparcie podniesionych zarzutów i podkreślają, że nie może on w trakcie tej kontroli polegać na zakresie uznania, którym dysponuje Komisja w tej dziedzinie. Wnoszące odwołanie nawiązują w tym względzie w szczególności do wyroku z dnia 8 grudnia 2011 r., KME Germany i in./Komisja (C-389/10 P, EU:C:2011:816, pkt 129).
- 64 Jednak co się tyczy oceny wagi naruszenia Sąd ograniczył się w pkt 525 zaskarżonego wyroku do przytoczenia wytycznych z 2006 r., aby stwierdzić, że Komisja prawidłowo zastosowała stawkę 15% w celu oszacowania części sprzedaży, która brana jest pod uwagę w wypadku naruszeń tego rodzaju.
- 65 Sąd postąpił podobnie w celu odrzucenia następnie argumentacji skarżących dotyczącej konieczności uwzględnienia ograniczonego łącznego udziału w rynku i ograniczonego zakresu geograficznego naruszenia.
- 66 Wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd naruszył prawo, gdy stwierdził w pkt 532 zaskarżonego wyroku, że nie było konieczne, by Komisja uwzględniła dodatkowe fakty i okoliczności – chociaż powinna była zbadać elementy obiektywne, takie jak treść i czas trwania zachowań antykonkurencyjnych, ich liczbę i natężenie, zakres dotkniętego naruszeniem rynku oraz pogorszenie się stanu publicznego porządku gospodarczego, znaczenie przedsiębiorstw odpowiedzialnych za udział w naruszeniu, ich udział w rynku, jak również ewentualny powrót do naruszenia – mimo iż wyraźnie do nich nawiązały zgodnie z wyrokiem z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 91).
- 67 Wnoszące odwołanie podobną krytykę kierują w odniesieniu do dokonanej przez Sąd w pkt 544–554 zaskarżonego wyroku oceny okoliczności łagodzących.
- 68 Wnoszące odwołanie twierdzą także, że chociaż Sąd prawidłowo zbadał wysokość grzywny, to powinien był orzec obniżenie identyczne, jak to zastosowane przez Komisję w sprawie Europy Północnej, o 60%, gdyż oba czynniki uwzględnione przez Komisję w tej sprawie, a mianowicie szczególny system prawny oraz istnienie naruszenia ze względu na cel występują również w niniejszej sprawie.
- 69 W odpowiedzi na zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Komisję, wnoszące odwołanie uściślają, że wniosły do Sądu o to, by skorzystał z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania.

- 70 Komisja twierdzi, że wnoszące odwołanie nie wniosły do Sądu o to, by skorzystał z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania, wobec czego zarzut trzeci należy odrzucić jako niedopuszczalny i że Sąd w każdym wypadku zbadał szczególne okoliczności sprawy zgodnie z wymogami zasady skutecznej ochrony sądowej.
- 71 Jest to poza tym kwestią okoliczności faktycznych, czy – jako że chodzi także o naruszenie ze względu na cel – Sąd powinien był obniżyć grzywnę o co najmniej 60%, tak jak Komisja zdecydowała w sprawie Europy Północnej.

Ocena Trybunału

- 72 Należy na wstępie stwierdzić, że wnoszące odwołanie zwróciły się do Sądu, by skorzystał z nieograniczonego prawa orzekania poprzez uchylenie bądź obniżenie grzywny, która została na nie nałożona, jak wynika w szczególności z pkt 142 ich skargi, a w związku z tym zarzut trzeci nie jest nowy.
- 73 Co się tyczy kontroli sądowej grzywien nałożonych przez Komisję w przypadku naruszenia prawa konkurencji należy przypomnieć, że sąd Unii powinien dokonać kontroli zgodności z prawem na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę skarżącą na poparcie podniesionych zarzutów. W trakcie tej kontroli sąd nie może polegać na zakresie uznania, którym dysponuje Komisja, ani w odniesieniu do wyboru elementów uwzględnianych w procesie stosowania kryteriów wymienionych w wytycznych, ani w odniesieniu do oceny tych elementów, z których dokładnej oceny faktycznej i prawnej rezygnuje (zob. w szczególności wyrok z dnia 8 grudnia 2011 r., Chalkor/Komisja, C-386/10 P, EU:C:2011:815, pkt 62).
- 74 Kontrolę zgodności z prawem uzupełnia zgodnie z art. 261 TFUE nieograniczone prawo orzekania, które zostało przyznane sądom Unii na podstawie art. 31 rozporządzenia nr 1/2003. Prawo to, poza zwykłą kontrolą zgodności sankcji z prawem, upoważnia sąd do zastąpienia oceny Komisji własną oceną i w konsekwencji uchylenia, zmniejszenia lub podwyższenia nałożonej grzywny lub okresowej kary pieniężnej (zob. w szczególności wyrok z dnia 8 grudnia 2011 r., Chalkor/Komisja, C-386/10 P, EU:C:2011:815, pkt 63).
- 75 Aby spełnić wymogi wynikające z zasady skutecznej ochrony sądowej i mając na uwadze to, że art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi, iż kwota grzywny powinna być określana na podstawie wagi i czasu trwania naruszenia, przy wykonywaniu uprawnień określonych w art. 261 TFUE i 263 TFUE Sąd jest zobowiązany do przeanalizowania wszystkich zarzutów natury prawnej lub faktycznej, za pomocą których podnoszące je strony chcą wykazać, iż kwota grzywny nie jest dostosowana do wagi i czasu trwania naruszenia (zob. w szczególności wyrok z dnia 9 czerwca 2016 r., Repsol Lubricantes y Especialidades i in./Komisja, C-617/13 P, EU:C:2016:416, pkt 86).
- 76 W postępowaniu odwoławczym rola Trybunału polega na poddaniu kontroli tego, czy Sąd naruszył prawo poprzez sposób, w jaki orzekł w przedmiocie skargi, która przed nim zawisła (zob. w szczególności wyrok z dnia 8 grudnia 2011 r., Chalkor/Komisja, C-386/10 P, EU:C:2011:815, pkt 46).
- 77 Jednakże nie jest zadaniem Trybunału, który rozstrzyga kwestie prawne w ramach odwołania, zastąpienie w imię zasady słuszności własną oceną oceny Sądu orzekającego w ramach nieograniczonego prawa orzekania o grzywnach nałożonych na przedsiębiorstwa z powodu naruszenia przez nie prawa Unii (zob. w szczególności wyrok z dnia 7 września 2016 r., Pilkington Group i in./Komisja, C-101/15 P, EU:C:2016:631, pkt 72).

- 78 Tylko gdyby Trybunał uznał, że poziom sankcji jest nie tylko niewłaściwy, ale również nadmierny, a w efekcie nieproporcjonalny, należałoby stwierdzić, że doszło do naruszenia prawa przez Sąd ze względu na niewłaściwy charakter kwoty grzywny (zob. w szczególności wyrok z dnia 7 września 2016 r., Pilkington Group i in./Komisja, C-101/15 P, EU:C:2016:631, pkt 73).
- 79 W niniejszej sprawie, jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 85 opinii, nie można zarzucić Sądowi, że w tym zakresie powołał się na wytyczne z 2006 r., gdyż zarzut podniesiony przez wnoszące odwołanie w pierwszej instancji dotyczył, jak wynika z pkt 501 zaskarżonego wyroku, naruszenia art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr°1/2003 oraz wytycznych z 2006 r. z powodu błędu w ocenie między innymi wagi naruszenia, jak również okoliczności łagodzących.
- 80 Należy także przypomnieć, że wykonywanie nieograniczonego prawa orzekania nie jest równoznaczne z kontrolą z urzędu i że, z wyjątkiem bezwzględnych przeszkód procesowych, które sąd ma obowiązek rozpatrzyć, to do strony skarżącej należy podniesienie zarzutów wobec spornej decyzji i przedstawienie dowodów (zob. w szczególności wyrok z dnia 8 grudnia 2011 r., Chalkor/Komisja, C-386/10 P, EU:C:2011:815, pkt 64).
- 81 Co się tyczy wagi naruszenia Sąd słusznie uznał w pkt 525 zaskarżonego wyroku, że Komisja miała prawo zastosować dla najpoważniejszych ograniczeń, takich jak te będące przedmiotem sporu, stawkę równą co najmniej 15% wartości sprzedaży, która stanowi minimum „górnego przedziału skali”, w rozumieniu pkt 23 wytycznych z 2006 r., w odniesieniu do naruszenia tego rodzaju (zob. w tym względzie wyrok z dnia 11 lipca 2013 r., Gosselin Group/Komisja, C-429/11 P, niepublikowany, EU:C:2013:463, pkt 124).
- 82 Sąd dokonał także w pkt 528–533 zaskarżonego wyroku w sposób wymagany prawem oceny argumentu skarżących dotyczącego tego, że Komisja powinna była uwzględnić ograniczony łączny udział w rynku i ograniczony zakres geograficzny naruszenia w celu określenia przyjętej części wartości sprzedaży, oraz odpowiedział na ten argument w sposób wymagany prawem. Sąd uznał w szczególności słusznie w pkt 530 owego wyroku, że dla najpoważniejszych ograniczeń owa stawka powinna przekraczać przynajmniej 15%.
- 83 Wprawdzie twierdzenie Sądu zawarte w pkt 532 zaskarżonego wyroku – zgodnie z którym uwzględnianie dodatkowych informacji nie jest konieczne, w sytuacji gdy Komisja ogranicza się do zastosowania stawki równej albo niemalże równej stawce minimalnej 15% wartość sprzedaży przewidzianej w stosunku do najpoważniejszych ograniczeń – jest z założenia błędne, jednak nie odzwierciedla ono analizy dokonanej w tym wyroku przez Sąd, który zbadał znaczenie okoliczności przywołanych w skardze wniesionej przez skarżące w odniesieniu do analizy wagi naruszenia, w szczególności w pkt 533 zaskarżonego wyroku (zob. analogicznie wyrok z dnia 11 lipca 2013 r., Gosselin Group/Komisja, C-429/11 P, niepublikowany, EU:C:2013:463, pkt 129). Należy także podkreślić, że jako że Sąd słusznie uznał w zaskarżonym wyroku, iż rozpatrywane naruszenie zalicza się do kategorii najpoważniejszych naruszeń, indywidualne zachowanie przedsiębiorstw zostało należycie uwzględnione.
- 84 Należy poza tym zaznaczyć, że wbrew temu, co stwierdzono w pkt 531 zaskarżonego wyroku, z motywu 329 spornej decyzji nie wynika, iż stawka 15% wartości sprzedaży została ustalona przez Komisję jedynie na podstawie charakteru naruszenia, gdyż motyw ten odnosi się także do innych okoliczności sprawy.
- 85 Co się tyczy wreszcie oceny okoliczności łagodzących Sąd nie ograniczył się do przypomnienia w pkt 549 zaskarżonego wyroku o istnieniu zakresu uznania Komisji, lecz stwierdził w pkt 551 tego wyroku, że rzeczywiście nie zaistniał w niniejszej sprawie brak jednego z dwóch czynników uzasadniających uzyskanie obniżki w sprawie Europy Północnej, a mianowicie koordynacji cen referencyjnych, co uzasadnia różnicę procentową obniżki w niniejszej sprawie.

- 86 Argument wnoszących odwołanie dotyczący tego, że Sąd powinien być jednak uwzględnąć okoliczność, iż w niniejszej sprawie, tak jak w sprawie Europy Północnej, chodzi o naruszenie ze względu na cel – poza tym, iż podważa ocenę okoliczności faktycznych – nie jest w żadnym wypadku istotny dla sprawy, gdyż taka okoliczność nie może stanowić okoliczności łagodzącej.
- 87 Poza tym Sąd słusznie przypomniał także w pkt 552 i 553 zaskarżonego wyroku powody, dla których Komisja nie może być związana swoją wcześniejszą praktyką decyzyjną, wobec czego sama okoliczność, że zaakceptowała ona w przeszłości określoną stawkę obniżenia w odniesieniu do określonego zachowania, nie oznacza, że jest zobowiązana do przyznania takiej samej proporcjonalnej obniżki przy okazji oceny podobnego zachowania w ramach późniejszego postępowania administracyjnego.
- 88 W konsekwencji z powyższego wynika, że Sąd nie naruszył prawa w związku ze sprawowaniem kontroli sądowej.
- 89 Zarzut trzeci należy zatem oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego

Argumentacja stron

- 90 W zarzucie czwartym wnoszące odwołanie powołują się na naruszenie przez Sąd pojęcia porozumienia mającego antykonkurencyjny cel z powodu nieuwzględnienia kontekstu gospodarczego i prawnego, w jaki wpisywało się badane porozumienie, oraz naruszenia wynikającego z tego kontekstu prawa do obrony.
- 91 Wnoszące odwołanie zarzucają tym samym Sądowi, że orzekł on w szczególności w pkt 466 zaskarżonego wyroku, iż Komisja słusznie uznała, że zachowanie stron miało na celu utrudnienie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji na rynku wewnętrznym.
- 92 Wnoszące odwołanie twierdzą, że analiza kontekstu gospodarczego i prawnego, w jaki wpisuje się sporne porozumienie, jest konieczna w celu określenia, czy naruszenie ma na celu ograniczenie konkurencji (wyroki: z dnia 14 marca 2013 r., Allianz Hungária Biztosító i in., C-32/11, EU:C:2013:160, pkt 36, 48; a także z dnia 26 listopada 2015 r., Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, pkt 16).
- 93 Wnoszące odwołanie dodają, że pojęcie ograniczenia konkurencji ze względu na cel należy interpretować w sposób zawężający, że Sąd musi uzasadnić powody, dla których ograniczenie to cechuje się wystarczającym stopniem szkodliwości z punktu widzenia konkurencji, i że może powoływać się na podobne zachowania uznane za naruszenia ze względu na cel we wcześniejszym orzecznictwie, tylko jeśli są one wystarczająco zbliżone do zachowań będących przedmiotem badania (wyrok z dnia 11 września 2014 r., CB/Komisja, C-67/13 P, EU:C:2014:2204).
- 94 Wnoszące odwołanie wnioskuje na tej podstawie, że Sąd nie mógł ograniczyć się do uznania w pkt 468 zaskarżonego wyroku, iż sporna praktyka wchodzi w zakres stosowania art. 101 ust. 1 lit. a) TFUE, który odnosi się jedynie do ustalania cen, a nie do zwyczajnego informowania o przyszłych zamiarach dotyczących zmian cen.
- 95 Wnoszące odwołanie uważają, że gdyby Sąd uwzględnił charakter towarów, warunki funkcjonowania oraz strukturę rynku, to powinien był stwierdzić brak antykonkurencyjnego celu spornego porozumienia.

- 96 W tym względzie wnoszące odwołanie nawiązują w szczególności do okoliczności, że w momencie naruszenia europejski rynek bananów był objęty wspólną organizacją rynków, co doprowadziło do braku elastyczności oraz do wysokiego stopnia przejrzystości w przedmiocie wielkości i cen, co w dłuższej perspektywie zachęciło konkurentów do nawiązania stosunków handlowych. Wnoszące odwołanie dodają, że sporna wymiana informacji miała charakter okazjonalny i że nie było żadnego oczywistego związku między datami, w których miały miejsce owe kontakty, a datami odpowiednich ustaleń cen. Wnoszące odwołanie twierdzą także, że w naruszenie zaangażowanych było tylko dwóch konkurentów na rynku, że spółka Pacific Fruit Company Italy, jako cenobiorca, nie mogła narzucić cen swoim klientom i że sprawa dotyczy jedynie ograniczonej części europejskiego rynku bananów.
- 97 Wnoszące odwołanie uważają, że nieliczne nawiązania do kontekstu sprawy w zaskarżonym wyroku, poza uznaniem spornych praktyk za naruszenie ze względu na cel, nie pozwalają przyjąć, że kontekst ten został należycie uwzględniony w celu uznania, że chodzi o naruszenie ze względu na cel.
- 98 Wnoszące odwołanie uściślają także, co się tyczy naruszenia prawa do obrony, że błędne stwierdzenie istnienia celu antykonkurencyjnego pozbawiło je udziału pogłębionej i kontradyktoryjnej debacie odnoszącej się do skutków ich zachowania.
- 99 Komisja twierdzi, że zarzut czwarty jest niedopuszczalny ze względu na to, iż jest nowy, ale także dlatego, że argumenty odnoszące się do kontekstu prawnego i gospodarczego spornego naruszenia podważają ocenę okoliczności faktycznych.
- 100 W każdym wypadku Sąd uwzględnił w sposób wymagany prawem kontekst gospodarczy i prawny spornego porozumienia i nie naruszył prawa.

Ocena Trybunału

- 101 Co się tyczy zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Komisję z powodu nowego charakteru zarzutu czwartego należy stwierdzić, że z pkt 135 złożonej do Sądu skargi wynika, iż skarżące podważyły uznanie za naruszenia ze względu na cel „z uwagi zwłaszcza na fakty i okoliczności sprawy”, lecz stwierdziły jedynie w tym względzie, że sporne porozumienie dotyczy tylko wymiany niejasnych i sporadycznych informacji na temat ogólnych tendencji na rynku.
- 102 Jednakże, bez konieczności rozstrzygnięcia w przedmiocie dopuszczalności zarzutu czwartego, należy stwierdzić, że zarzut ten w każdym wypadku nie jest zasadny.
- 103 Należy przypomnieć, że pojęcie ograniczenia konkurencji „ze względu na cel” należy interpretować w sposób zawężający i że można je stosować tylko do niektórych rodzajów współpracy między przedsiębiorstwami, które są szkodliwe dla konkurencji w stopniu wystarczającym do tego, aby można było uznać, iż nie ma konieczności badania ich skutków. Pewne rodzaje współpracy między przedsiębiorstwami można bowiem, z uwagi na sam ich charakter, uznać za szkodliwe dla prawidłowego funkcjonowania normalnej konkurencji (zob. w szczególności wyroki: z dnia 26 listopada 2015 r., Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, pkt 17; z dnia 20 stycznia 2016 r., Toshiba Corporation/Komisja, C-373/14 P, EU:C:2016:26, pkt 26).
- 104 Kryterium prawne mające istotne znaczenie dla ustalenia tego, czy dane porozumienie stanowi ograniczenie konkurencji „ze względu na cel”, związane jest ze stwierdzeniem, iż takie porozumienie z punktu widzenia konkurencji cechuje się samo w sobie stopniem szkodliwości wystarczającym do tego, aby można było uznać, że nie ma konieczności badania jego skutków (zob. podobnie wyrok z dnia 26 listopada 2015 r., Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, pkt 20).

- 105 W tym zakresie należy skupić się na treści postanowień spornego porozumienia, na celach, do których osiągnięcia ono zmierza, a także na kontekście gospodarczym i prawnym, w jaki porozumienie to się wpisuje (zob. w szczególności wyrok z dnia 20 stycznia 2016 r., Toshiba Corporation/Komisja, C-373/14 P, EU:C:2016:26, pkt 27).
- 106 W niniejszej sprawie należy zaznaczyć, że jak wynika z zaskarżonego wyroku, a w szczególności z jego punktów 246, 524 i 550, Komisja stwierdziła, iż skarżące uczestniczyły w kartelu mającym na celu ustalenie cen, i że ta ocena okoliczności faktycznych oraz dowodów nie została podważona przez Sąd w zaskarżonym wyroku.
- 107 W odniesieniu do takich porozumień, które stanowią szczególnie poważne naruszenia konkurencji, analiza kontekstu gospodarczego i prawnego, w jaki wpisuje się dana praktyka, może zatem ograniczyć się do tego, co jest ściśle konieczne w celu stwierdzenia ograniczenia konkurencji ze względu na cel (zob. analogicznie do porozumień w sprawie podziału rynków wyrok z dnia 20 stycznia 2016 r., Toshiba Corporation/Komisja, C-373/14 P, EU:C:2016:26, pkt 29).
- 108 Otóż Sąd poprawnie odpowiedział w pkt 466 zaskarżonego wyroku na przywołany przez skarżące w tym względzie w złożonej przez nie skardze argument poprzez odesłanie zwłaszcza do analizy okoliczności faktycznych zbadanych w ramach zarzutu trzeciego.
- 109 Poza tym i w każdym wypadku, jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 104 opinii, argumenty dotyczące kontekstu gospodarczego i prawnego sprawy, przywołane przez wnoszące odwołanie na poparcie podniesionego przez nie zarzutu czwartego, są bez znaczenia w celu zbadania istnienia celu antykonkurencyjnego, wobec czego nie można skutecznie zarzucić Sądowi, iż nie uwzględnił ich w zaskarżonym wyroku.
- 110 Niektóre z tych argumentów zmierzają zresztą do wykazania braku koordynacji w przedmiocie cen i do podważenia w rzeczywistości samego istnienia porozumienia. W istocie jest tak w odniesieniu do objęcia europejskiego rynku bananów wspólną organizacją rynków.
- 111 W konsekwencji Sąd nie naruszył prawa, gdy uznał w pkt 473 zaskarżonego wyroku, że Komisja słusznie wskazała, iż naruszenie można uznać za ograniczenie konkurencji ze względu na cel.
- 112 Poza tym nie można skutecznie zarzucić Sądowi, że naruszył zasadę kontradiktoryjności ze względu na to, iż uznanie, że porozumienie ma antykonkurencyjny cel, pozbawiłoby wnoszące odwołanie możliwości powołania się na brak skutku antykonkurencyjnego.
- 113 Wobec powyższego zarzut czwarty należy oddalić jako bezzasadny.
- 114 W konsekwencji, ponieważ nie można uwzględnić żadnego z zarzutów podniesionych przez wnoszące odwołanie na poparcie ich odwołania, odwołanie należy w części odrzucić, a w części oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 115 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnoszące odwołanie przegrały sprawę, a Komisja wniosła o obciążenie ich kosztami postępowania, należy obciążyć je kosztami niniejszego postępowania odwoławczego.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Odwołanie zostaje w części odrzucone, a w części oddalone.**
- 2) **FSL Holdings NV, Firma Léon Van Parys NV oraz Pacific Fruit Company Italy SpA zostają obciążone kosztami postępowania.**

Podpisy